

Handläggare  
Eva Hellstrand

Datum  
2019-06-05

Diarienummer  
AMN-2018-0032

Arbetsmarknadsnämnden

## Svar på fråga om asylsökande som inte har rätt till vuxenutbildning

### Förslag till beslut

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår arbetsmarknadsnämnden besluta

**att** lägga informationen till handlingarna.

### Ärendet

Kenny Jonsson (c) ställde vid nämndens sammanträde den 24 maj en fråga angående asylsökande ungdomar som fått åldrarna uppskrivna av Migrationsverket. Detta gör att de inte tas emot på gymnasiet. Samtidigt har personerna inget uppehållstillstånd, vilket gör att det inte finns en rättighet att studera på vuxenutbildningen. Exempel gavs på en person som på kort tid klarat av grundskolans årskurs nio och hamnat i ett läge där eleven inte kan göra någonting för att komma vidare

Som svar på frågan om nämndens möjligheter och ansvar i frågan redogörs nedan för det regelverk som gäller inom detta område för ungdomar och studier.

### Bestämmelser kring studier

#### Rätt till utbildning för nyanlända och gymnasieskolan (Skolverket)

Asylsökande ungdomar och vissa andra ungdomar som anges i 1 § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera (LMA), ungdomar med vissa tidsbegränsade uppehållstillstånd och ungdomar som är papperslösa, har rätt till utbildning i gymnasieskola, endast om de har påbörjat utbildningen på ett introduktionsprogram, eller på ett nationellt program, innan de har fyllt 18 år. Eleven har dock rätt att fullfölja påbörjad utbildning på ett introduktionsprogram eller ett nationellt program.

#### Rätt till utbildning för bosatta, men inte folkbokförda ungdomar (Skolverket)

Asylsökande ungdomar och vissa andra ungdomar som anges i 1 § lagen (1994:137), har rätt till utbildning i gymnasieskola, endast om de har påbörjat utbildningen på ett introduktionsprogram, eller på ett nationellt program, före de har fyllt 18 år. Eleven har dock rätt att fullfölja påbörjad utbildning på ett introduktionsprogram eller ett nationellt program.

Skolverkets tolkning när det gäller dessa ungdomar innebär att en elev inte har rätt att gå över till och påbörja utbildning på ett nationellt program från och med fyllda 18 år, även om eleven har påbörjat ett introduktionsprogram innan dess.

Det finns dock inget som hindrar att kommunen ändå erbjuder utbildning på exempelvis ett nationellt program till de ungdomar som fyllt 18 år.

På regeringskansliets hemsida finns information om att regeringen i maj 2018 har beslutat om ändringar i förordningen om statlig ersättning för asylsökande m.fl. Ändringarna innebär att de kommuner som frivilligt erbjuder asylsökande ungdomar som fyllt 18 år utbildning på ett nationellt program i gymnasieskolan en möjlighet att få ersättning för kostnaderna. Syftet är att asylsökande ungdomar som uppnår behörighet till ett nationellt program får en chans att fortsätta studera mot en gymnasieexamen. Regeringen har därför föreslagit att de kommuner som erbjuder asylsökande ungdomar från 18 till 20 år utbildning på nationella program ska få ersättning för dessa kostnader. Utifrån förslaget har riksdagen beslutat att avsätta 11 miljoner kronor per år för detta ändamål. Ett villkor är att personen har påbörjat ett introduktionsprogram innan han eller hon har fyllt 18 år. I informationen framgår att ändringarna ska träda i kraft från den 1 juni 2018 men kommunerna kan ansöka om ersättning för kostnader från och med den 1 januari 2018

#### Folkbokförda ungdomar (Skolverket)

Skolverkets tolkning när det gäller ungdomar som är eller ska vara folkbokförda i landet, är att en elev inte har rätt att gå över till och påbörja utbildning på ett nationellt program från och med andra kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år, även om eleven har påbörjat ett introduktionsprogram innan dess.

#### Ersättning för asylsökande barn och elever i förskola och skola (Migrationsverket)

Kommuner som ger asylsökande barn och elever skolundervisning får ersättning för detta. Kommunen kan även få ersättning för barn som påbörjat en gymnasieutbildning före 18 års ålder och som har rätt att fortsätta utbildningen enligt skollagen. Ersättningen består av ett fastställt schablonbelopp per utbildningsform och kalenderår.

#### Kommunal vuxenutbildning (Skolverket)

Behörighet till utbildning på gymnasial nivå

Varje kommuninvånare är behörig att delta i utbildning på gymnasial nivå från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år enligt följande:

”En vuxen är behörig att delta i utbildning på gymnasial nivå, från och med andra kalenderhalvåret det år hon eller han fyller 20 år, om han eller hon

1. är bosatt i landet\*,
2. saknar sådana kunskaper som utbildningen syftar till att ge,
3. har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen, och
4. i övrigt uppfyller föreskrivna villkor.”

\*Bosatt i landet - Som bosatt i landet avses i skollagen den som ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen.

## Bestämmelser kring bosättning

I skollagen 2010:800, kap 29, finns särskilt beskrivet vad som gäller för begreppet bosättning:

2 § Med bosatt i landet avses i denna lag den som ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen (1991:481).

Som bosatt i landet ska vid tillämpningen av denna lag anses även den som inte är folkbokförd här men som

1. omfattas av 1 § första stycket eller 1 a § första stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.,
2. vistas här med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen (2005:716),
3. har rätt till utbildning eller annan verksamhet enligt denna lag till följd av EU-rätten, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiz, å andra sidan, om fri rörlighet för personer,
4. är familjemedlem till en person som tillhör en främmande makts beskickning eller lönade konsulat eller dess betjäning eller som avses i 4 § lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall och som inte omfattas av 3, eller
5. vistas här utan stöd av myndighetsbeslut eller författning.

Har ett beslut om avvisning eller utvisning meddelats mot någon som avses i andra stycket 1 ska denne fortfarande anses vara bosatt i Sverige på den grunden till dess att han eller hon lämnar landet. Om den som avvisats eller utvisats håller sig undan så att beslutet inte kan verkställas ska personen dock anses som bosatt i Sverige på den grund som anges i andra stycket 5.

Begränsningar i rätten till utbildning för dem som avses i andra stycket följer av 3 §. Lag (2017:582).

3 § De personer som avses i 2 § andra stycket 1 och 2 har rätt till utbildning i gymnasieskola och gymnasiesärskola endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning eller särskild utbildning för vuxna.

De personer som avses i 2 § andra stycket 4 har endast rätt till utbildning i grundskola, grundsärskola, specialskola och sameskola.

De personer som avses i 2 § andra stycket 5 har endast rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola och, om de påbörjar utbildningen innan de fyllt 18 år, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Lag (2017:1104).

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom  
Direktör